

Titel: BREV TIL: Gunnar Bech, Peter Jørgensen FRA: Louis Hjelmslev (1957-02-09)

Citation: "BREV TIL: Gunnar Bech, Peter Jørgensen FRA: Louis Hjelmslev (1957-02-09)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/text/lh-texts-kapsel_021-shoot-workidacc-1992_0005_021_Bech_0100.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Or'ruph<jvej &Q\$ Cjterlottemlumc*

9*2*1957*

£»r© Gunn- r Bech, tesr*? Peter Jorgensen, Siden siost« f&fcultetsKdés ter cet varvt mln pl&n &t fress- sette sin© ayn&i ur.ic.tsr for jer begge vedrørende oe; føre*.- c*-.?.endm besættelse ef lærestolen i filologi - 4eg vil ikke sige i b&ab oss, ?-«i ten roligt sige i forvisning on, et X ikke (son aabeafcart selv© lærestolene indehaver) vil betragte noget s&adant mm utidig indblanding* ht l for Jeres vedkønnene# ikke kan tænkes et o?-fatte det pm den m*»d«, ser jeg yderligere ©i bevis for deri, &t l hver for sig for wnsge maaneder siden h r taget initiativet til overfor mi\$ i rent privat# a&mtaler at drøfte dette emne* Og hvad Jeg her et sig# ok den s&g an, ør egentlig slet ikke nyt, d& l rissøligvis nok husker, tov*, a Jeg dengang od talte, og min opfattelse ikke siden ter ændret sig* Alligevel synes Jeg øjeblikket er ind« til at præcisere den. Jeg følte mig noget pinligt berørt -over for- løbet ;-.f den i-.orte forhandling om den se g i f »k ultefce t/forl eden - ikke blot af mere personlige grunde, pas grund af Barærieht ufeehe- gel i g« tone overfor mig, isen føret og fr erases t f eneliget fordi Jeg synte* det var »eget urigtigt af te at forsage et Jage en sea vigtig sap igennem fakultetet, uåm. at sagens momenter blev ordent- ligt fremlagt, og eaadan at sen fik Indtryk af, at han pus forteend havde indhentet jeres samtykke og fferalegte forslaget om. opslag *pa« tysk-gruppens vegne"! at Steffensen tog et tydeligt forbehold og hævdede ønskeligheden af at faa »agen rsmrser« undersøgt, inden beslutning blev taget, stod for mig som en lettelse* Og skaden som jeg rent sagligt ser pa« det (som l sikkert meget vel husker)(fra vore tidligere samtaler) Håimftiet, der vel først og frgrøest skulde siges - ner lig at esa yderst nerli^etee mulighed m&atte være at fee- nette lærestolen l germansk filologi »ed ln af jer to - møMfifKldi naturligvis siges af andre, kunde ikke let sigøs i f Jer sølv, selvom l sar irvis »satte mene det pea nærværende tidspunkt, tørt ti jeg jo ikke k%» vide nøget sikkert om (selvom Jeg i sin tid havde indtryk af, at Ingen af jer fandt tanken urimelig eller uforstandig)* tet blev jo ikke muligt for sig ©Her eventuelle andre at »sige det pas sidste møcl«, c? H&rsmerich insisterede paa at der overhovedet ikke na«tte nævnes navne; jeg fandt den eneste fremkomellge vej den.

2

soar, øgs;.: blev opniaet, »er lig ut sp,5rgrø:#>--.l • t or. tøretolem« be- smttelse mdsætte« indtil det tidspunkt, hvor Srrseriehs sfsiteda- «a« pslmg er bevilget (ganske parallelt med lærestolen i filosofi ved Bread fcs &fpog)« - Dem foref? ldt »-.>det - so® l sikkert erindrer - et ordskifte mellem Btesuerieb o# mig, sør virkede pin- ligt, formodentlig p'-s all®, tsen fottto4«aUig lwer par. de nærmest implicer-de i jeg var ked tf dette af flere grund«, fel*®* fordi jeg ellers havde frøet indtryk ®f at der i den senere tid var opst&i'.et en kendelig lettelse i det kollegial® forhold Kelle«. Bsmaerieb og mig - et ferhld, der, son featde l og høle f&kul. f cetot td.7kbed.igvl s vid, aldrig h. r v:- ret let* Det er c erfor, -.fc jeg siden m-fdet her f at et behov for at forklare rig overfor jer, for- St-rvi . t som dette s.; .ulde vmr& nødvendigt* Jeg ser kun f & émme sag fri- de to sider, so« jeg g&rø anse mig for berettiget til. Fc-r. tiet. .f • rata nrøUg ftpudfra cm. p«*gld*nde l tre s tois lingvistiske side, og wlfra den feer 'ring, den har med min eg en lærestol og dens fe&osrsfcde, og det siimf,.rbejcie &f faglig art, der til enfver tid skal og æra bests® melle lære- stolen i germansk: filologi og lærestolen l ewaaenUgnemise sprogv- demekabi at lærestolen i gersumtk filologi ogsaa fer andre sider end den lingvist!ske, er klart nok, og here:-, vilde det oga«o vssre beldigt, ot d«?r felev lejlighed til at li re sar- yndige aetelelser l fakultetet, netop da spjrgsw&alet oa opfattelse« af denne kere®tola hele æireade og placeringen af denne lærestol i hel® fakultetet* konstellation af videnskabsfag nappe kam have været drøftet i f&fcnl- tetet tid^n 1922, - Meste* end gr.- ikke siden 1S-SS* Fer .dyt onoet Jeg, soxc ethvert medie« af fakultetet, ogai& havo lov til at se <• Iroiit p&? aaq.en, ud fra almindelige fakultets- og universitets- in tore ser* man kam mi- <r- ske ender sige, at de, »om fakultetet har flist dan tillid at vælge døs ind i forretningsudvalget, bar en sær- lig tligt til efter bedste sk«* & at anlægge rø i-.danne hølhr'&syms- punkter. Der er i vort store fakultat ot vigtigt hensyn at tige mutildcgs til de fgemerestaaende Mdlersmer og til deres orient«- ring i de sager, som de m engang ør sat tli at deltage i afgørelsen af, fc. idliapen l i l mgesr« • ^ det vil Jeg egse® gerne sige«, et de fagligt MMneetsteeeBde m&& mere fer , s- Lira »co, or. bomstille, at i «** br vifre hen- synj en »æe vigtig aa g kan ikke i en stor og sse- heterogen

3

f

3.

forsegling færdigbehandle« l den gred i en h--sno e vending, »on det øjensynlig ver Ke-tsmerieha sgtj det amager for »eget sf et kup* Det drejer sig nu tlined o» er, lmrssbol med et »tort feg- omr&ade og med en betydelig tradition, skabt af Her\$iii lfijXler og vidttref ,-rt &f Bsjsssørclclu Det mti vare klart, et enhver unlv-er- sit et »professor her ret til &t give den af ha® be; ledte lærestol sit personlige pr®:g - det er kua et betragte som en stor fordel - og et der altses ogse# i tidernes ldb ben være noget snifteode opfattelser, no\$?et forskellig skeentuering af den ene eller den enden side af fagområdet, feesde i forskning og l undervisning* Men det er ogsss klart, at der er store og gode traditioner, sos; Ikke alle, eet fra fakultetets og universitetets synspunkt, med let hjerte vil afskrive helt. Jeg synes, der er to somenter (nu- ligvis l blandt andre) at tage i

betragtning* Po-- »k.-t f-.r.vte* at germansk filologi ifølge sagens netur er et sprogligt defineret oareade, ganske ligesom rorran sk filologi (rosans; sprog og litte- ratur, som vore lærestole p&a det omraade hedder, men meningen aas, jo mutatis mutandis var« den seerne), slavisk filologi osv* Omraedet dokker ifølge en god tradition fc&ede eet sproglige og det litterære (begge di;pø terriml taget i videre forstand)j »en jeg synes det er rigtigt, hvad Eubov oftere luir fremhævet, at nær men tf ler om *re»anek litteratur" so« et videnskabsfag, tsa har det ingen enden mening end: den litteratur, der er skrevet ps* ro- ns nske sproglj bortset fra littermre påvirkninger og mod ex; trøst- ninger, son jo finces overalt, egsas f*ex* mellem fransk or tysk osv.osv*, er der Ikke nogen f#lle-sro@an*k litteraturj med andre ord, lærestolene er sprogligt defineret* Hvortil ns-turli»vis ogsaa koener, ft litteraturen 'mm km dyrkes videnskabeligt forsvarligt i forskning og undervisning pak en sproglift-filologisk basis* Fop ffi.t facet er i vor, frt Herran MS 11 or star-menus, tradition, den lin- fevistiske side af germansk filologi @n væsentlig side* De to æo- center, je* her har fremhæve t, forelorører stig smltg øtvrke netop »sar det drejer sig om germansk, fordi, so® jeg undertiden fer ud- trykt det, germansk (lir;esom f*«x. slavisk) er Hk* sprogklasse, der er »aeben bagtil*, gr&r direkte ovor i Indo-europæisk og kun kan fer stås s vidensket-øligt p«a en indo-anrepstisk baggrund - samle? es son ogsaa heade Herman M3iler og Barmerich her gjort* Hvad er den % gerasnske lyrforprycirr ng *:-.ndet ene et rert ir,--o-te ror Tg k fm-rren,

4

4*

un beskriveligt under setinenUgnlmg ned Ikke-geraæntee »prost Of: flet er Jo Here et esenpel, enend et »»ko *«, centralt fl:rr n*°iort* sfcar «*«*»•* mmo* «* itn* ,0,0,1, og ner« tnfle) æsentlls wjoarlefl« end ratente« 8t "tte „terbejd n ned lingvister p«, «*ire poster er te*> sligt, * * "fl9tlSke *y»»PW*t ten Ikke feje« til »fl,, »aae*B " ""i'H , ^T111* n" rtQd!e11« T"i >»«« jeg ter „gt, 1- il d i S"" ** °EfSnB hVQrl J** fe@t!e i« »roe, er jo de U« »i jt for »t træge »tg personligt ps*, «*, fordi MO " * f*fe * * "••• »t m fsgrldsnsksfellig fo,.. !«f« !!' ,H *""* Elc ^"terlsnm* m, **, . Og hor. »tixtiende &t elt dette »M* ftrøsattes *v&» tyel ■8 v lHhvor, fler kender til flet, rid „lrf l„Ug „gsas, et det *! 7-f«^tr.-dlton. et lærestolen l **,„ nr/mfloji ter oe^t ir^ ""* f*ge* tyriu B*1™* «"««■ ~r normeret eofl^nt 1 tyte sprog og Utter.,tur. Mm« ten bier profe „or i l™*rT0gl' °l ^ 1 egensteb tu 0 hvo*-4 te e^re **d f?S^t tysk ~ m og konferens, * . !* & *»te «!lore Wtee dreg«« til Z? ' J.Tå rr*n**™ rteh h""* «* i«« ten udswr- v • *■#« »fer. også c. i vil bevtra tradition«« Ken non «1U efter Mn overbevisning Ikke altfor ensidigt > «te flette. At professoren i gernenek filologi deltager 1 rare- tagelaen tf faget tysk. skvid™ «4 *•..«.,«.« • •" V're ekeMrtefl „„ - . ' y ik «" fteite necvendlghed eller .n- ' * °g wr sig asri t9&\ BMimllime tf et £ ££7"V .i.ogrideneteb ter ganske low forpligtelser Indenfor slavisk (ko ferenser, prisopgaver, LT^T l«* k 6#<r l 'r"*t0le" *k*1 tesnttes, te« un snlmg, V te iffiiia, un jifiitt synspunkter end dl., „„ blot pr,,; tl,,;f p,t er ogiaa efter aiu 9seniag lefclta#i«e *♦ «,« „ i*ic> , _ - „ ^ ^ *U8&* et sige, sem Stase- g* e * en ** *ine hfc:'tig« tXBBajfimlisrøp «?•, r »;«♦ . r ^Tjoterefl uur-. k ^T* tl2 f«ta*ISe:d'n!!r*Mk* !-ir°' ,;wor U«R • Vte, ■„. tysk son snues, fieuerlch er „lr *M«t efter Ind,unite ef ^ Uf'v;lf bE*ts**ortr» —»* fuoioog in;J?,tL ri'Twk'T en8*Uk •» rrofevsor 1 tyte ?)>W C9t Tlser Uit <>* brorfl. r. un fl9ng..nf opfsttu. o«.

5

5.

ras.det. Det er ogsa& vsrd æt lægge raarke til, &fc 1 reviolens grundlægger, Hermen MSller, ogsse var vi rit sok pat engelsk og pst nordisk cær.-ade. Prt"tiske grunde kan medføre, t professoren i germansk filologi helt overlader exe mens— og sneen vs rets gel se c"t sk og no ro i sk til specielfcollegerne p * s cisse omraader; og hans eget vider; s tåbelige na turel s&.~ alene være fce stemmend e for hans forskningsøareade - dér starr Jo enhver frit hertillands, og r-itn ;ar og se c. lov at gæt helt udenfor lærestolens oar&ede, soij Herme.n Moller gjorde bl*£ • .red semitisk og bot Hsuaerich har gjort bl.a. med eskiKoisk. Men jeg vil foreslåa et vi fastholder, st lærestolens onreade er germansk filologi, hvilket betyder: de germanske sprogområders sprog og litteraturer. Ogjunc'ervisnings- oarerdet træffes selvfølgelig nærr se/kollegerne ind- byrees, forsæævidt engear examensftg, og det kan først ske, ntar den nye professor or tiltraadt. Men der er et onraede, rettere nogle onr&æder, hvor det er hensigtsmæssigt, at netop professoren i germansk filologi er sær- lig sagkyndig og udiver den nødvendige virksomhed: nemlig de *annexer*, hvori der ikke er sær.- ilte lærestole: gotisk, frisisk, nederlandsk. Og hvis man reader over en filolog (dette ord ni.tur- li vis taget i vid forstand), der foruden gode kvaliteter i ivrigt ofsaa har kv?lificeret sig p;,& ét eller flere af disse omraader, skulde man efter min mening benytte sig heraf, i fakultetets og univers!t? tets s.M.velsom i videns abens interesse. Man ksn til- f-jfe «t moment, som næaske ikke er et bovedsoment, sosi man dog ikke sksi overse: fet m&.& kunne siges, et vi her i landet har en vis mtionæl forpligtelse til at tilgodese frisisk, netr specialister er til rådighed (hvad de vel næppe altid vil vare). Konklusionen er for mit vedkommende klar. Jeg vilde i før- sta rekke foreslå?, ?t Peter Jørgensen hældes til lærestolen i germansk filologi. Ker i brevet behøver jeg lake tt argumentere; men blandt t rgusenterne er sandelig øgs&e det særlige, at Peter J F; ensen c i ro/, te har fortsæt Herman Mollers tradition og videre- f æt ller ta MHllers arbejdede direkte. Derfor har jeg altic gjort mig den tanke, at Peter Jørgensen *6&tte blive den nend, der skulde besott? dette professorat, na&r det engang blev ledigt. Senere er o er se& sket det glsidelige, at åen vncrr>o f*n r* e l- r* rSinnn.. bech er træ&nt frem, ikke blot sok en meget alsidig lingvist, men

ttfimi med en begyndende produktion U«t« indenfor aedeelaAØ«) . Gunnar Bech. tager mi;; si:herlig ikke ilde op, f t jeg her n«vnt Peter J,Agensen f^rst. Jeg synes 1 og for sig, &t begge løsninger vilde vore fortræffelige, hver af jer har sine fortjenester og sit sirlige fysiognomi, soe jeg synes m.n »satte s-e ®ed størst« glæde ptfede denne rir..-. Den eneste vanskelighed er for s*.* viet

denne embarrass de richesfe, at der kan vore tale oi to* ler er muligvis ene de enere ssuj igheder et tage 1 betragtning« P . 1 eb i /arhus er professor 14 nsk filologi; vidt jeg véd, er dog hans hidtidige virkeområde udelukkende tysk« Men ogsar- dette »ae dog tages med ind i overvejelserne. En mulighed, son jer. synes var god, vilde v*rc, om Bach« hvis h.x-n met tte ønske det, kaldes til det professorat 1 tysi, der tiiver ledigt, hvis en af jer, dersom X a*atte ;nske det, rykker over i professoratet i germansk filologi• Jeg er ikke sikker | at der se« 1 vke vib e være nogen til tys-: i /arhus. I det hele taget er der ingen tvivl om, it det er lettere tt besatte et pro ft -so r; i i ty si ene et pro- fessor&t t germansk filologi- hvordan man nu er;d vil definere det og opf&tte# sea er germansk filologi et aer« omf td« omrasda end

tysk ; lene«

Mod neger; undren p^ahs-rt« jog to ie-nærutinrer sf K«r.im*riehet nemlig l) at der like er nogen, cer kan kaldes til lærestolen, og 2) st der vil melde sid ans gere, hvis der. opslås. Jer kan tanke -'ir, tt der er kvaliflcerec« onshore til et professortt i tysk; men til gerrt&nsk filologi vil jeg indtil videre stille mig uførstaaende, medmindre man da tænker pc« ;.fe op ti a a det i udlandet, hvad der ikke er sincste grund til, nspr vi her ypperlige folk selv« Disse auligheder i-; r. pen en eller anden &cade navnes i fe kul- tetet« Det er heller i ke no i , tt de ar 'ftes internt i den tyske faggruppe, Jeg er st »rfct betænkt pat selv at g ar« det; blot er jeg en lille snule (kun en lille smule) bange for, at det kunde blive en bjørnetjeneste, hvis netop jeg g r det, i«>r hvis det sker 1 en uklar atmosfære af kollegial strid, eller foretoret s«adan« Jer be- - ;ver ikke at fortælle jer, ot jeg ser aed altfor stor alvor p&a denne sag til et jeg skulde have ringesfee lyst til at bruge den som instrument til at drille JUrnerich; jeg ved ikke, om nogen vir elig tror student noget, »en jeg flite en underjir »temnine af latent uvilje moc mig i fakultetet forleden, - f. anke, o- fork« e- benfelig, med urette.

Efter overvejelse h&r jeg foretrukket at skrive dette til Jer (enslydende og »»tidigt til jer begge) i statat for et op- * "" fur ppersonlift* ®»lvf^lf*li* er Jeg peret til en samtale, kvi* en af jer eller I begge »kulde »art* det. Hen nu kun dette hånste- til jeres overvejelse. Undskyld brevets længde, og tsk fordi I selvolgell* alllf—el hir last det. - TU Hrameriefe skrf- V*T 3®% ik*®i det >*ert i; ke vær« opportunt. Og selv- f.dgexig jae-.aeler Jeg kt.a psa Intet tidspunkt, at jeg her skrevet «ix ^vr# ^nedaIndre I selv »eddeler hm eller »ådre det, hvilket I »IV fc.1t B, ef*«w, hor sti ar InrenUar, so* jog itt, gwn, kun<s* en'w se> -rÆn det ®t »p»rg»»»8l om hvorvidt o* kor- n,« noget e«c.nt vild. v«r. bwsictnM.lst, og d« M,, j.f åiXøtf®<ist jer r Hvftc beskrevet, er ikke at foretas sor en eahecisesos.ig oreopergwl, o» en af Jer vilde »odUge en skaden saldel se. fet fr cw**1** °« 1 *»«••«. all. æotaædlghcd.r toner Jeg MK sagt, et det skal gøres kl.-rt i fy 1 tetet, | tør 8agligt .»t er diir. ».'ligheder. Os ikke ef nir. »il I sikkert *f n, " i fe? ultetet Ulve for.syrjt ær 1 kan teak. jer .o ,tegen 1,-suing, Og Jeres ever behøver vi jo fir.it til den tid, det er endd* det bedste; ow5#rhafnaefore»pørrgsler af denne art er efter min arfa- ring tf tvivl sos v-.rdi* Jsrs« beslutning kunde jo også* blive in. nr.eret »f, hvor stark en .tcnnio*. der »11 vare 1 fakultetet for " Staden kaldelse, og det kan fornuftigvis kun ske ves m bekend- * n*T* hvOT 1 ***• #r tilstede. Lad mig endnu gøre kl*rt, at, mea- " 7 1 B*t0,> ""al('9 rt'Bde Ble »Odett, vilde je* aeue st a*n skulde f'fS' *«<*!«« Poder rtw. (so® den «*,,, og " "®f dir*Itt* hr,r for»**' »*««« otiers videnskaben-» arbejde), SU e cttsrt hvis P.J. ikke indbar p«e kaldelsen) af Gtmatr rieb, - Og hvis det skulde vise sig, «fe ingen af jer vil, ja **a k'«wr de andre »uligheder for. Cut vil el*i. ni* »eget at Mr. fre jer nunetligt eller skrift- * * ! n r 1 *fe*U® flBde s'^en dertil, »en tidspunktet kan seiv »sige. Dette var bare nogle betragtninger til overvejelse. ~f' renligste hil søner til jer begge 4®rts hengivne

Louis Ejair,slev